

C-MCW
C-ECWTelefoon [REDACTED]
Telefax [REDACTED]
MTDN [REDACTED]Kamp Soesterberg
Zeisterspoor 10
3769 AP SOESTERBERGDatum
25-11-1998Ons kenmerk
602/475

Uw kenmerk

Onderwerp
Chromaathoudende verven

Bijlage: Brief C-ARBODIENST KL nr. 4113/222/98 d.d. 13-11-1998 (nr. HOBKL 553/475)

Het gebruik van chromaathoudende verfsoorten bij de KLu is vrij recent in het kader van ARBO uitgebreid in de publiciteit geweest. Dit was de aanleiding om ook binnen de KL te inventariseren of wij vergelijkbare situaties kennen en hoe in voorkomend geval gehandeld moet worden. In eerdere brieven bent u reeds geïnformeerd over dit onderwerp.

Door C-ARBODIENST KL, de [REDACTED], is deze problematiek nader geanalyseerd. Tevens doet hij nadere aanbevelingen om in bepaalde gevallen de betreffende situatie verder te onderzoeken. Dit is vastgelegd in een brief die ik u spoedeshalve d.m.v. deze fax aanbied.

Ik verzoek u op grond van de aangedragen informatie de stand van zaken binnen uw eenheid te inventariseren en indien nodig gepaste maatregelen te treffen. Gelet op het belang van dit onderwerp voor de gezondheid van ons personeel en de mediagevoeligheid, verzoek ik u mij tijdens het volgende MT (8 december) op de hoogte te stellen van de specifieke situatie bij uw bedrijf en de daaraan gerelateerde noodzakelijke vervolgactiviteiten.

COMMANDANT/HOGER ONDERHOUDSBEDRIJF KL
[REDACTED]

17 NOV. 1998

Aan: zie Verzendlijst

HOEKL
NR: 553/475

Telefoon
Telefax
MTDN

Igen Knoopkazerne
Mineurslaan 500
3521 AG Utrecht

Datum
13-11-1998

Ons kenmerk
4113/222/g8

Uw kenmerk

Onderwerp
Onderzoek chromaatconcentraties

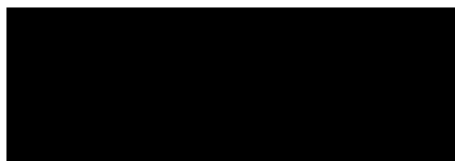
Referten:

- Brief BLS kenmerk IGD/98/32920 d.d. 23-10-98
 - Brief NATCO Projectleider Logistiek en Projecten kenmerk 14/08/98 d.d. 29-10-98
 - Intern Memorandum van [REDACTED] (Staf Arbodienst KL) aan hfdn Arboteams en hfdn Bedrijfsgeneeskundige groepen, kenmerk 4010/222/ 98 d.d. 30-10-1998
- Naar aanleiding van onderzoeksresultaten bij de Koninklijke Luchtmacht inzake concentraties van (kankerverwekkende) chromaten in de omgevingslucht op werkplekken waar onderhoudswerkzaamheden plaats vinden, is nagegaan of deze problematiek ook bij de Koninklijke Landmacht een rol zou kunnen spelen.
 - Uit referten a en b blijkt, dat bij de Koninklijke Landmacht ook met chromaathoudende verven wordt gewerkt, en dat zij dus ook over materieel beschikt waarop zich dergelijke coatings bevinden. Hetgeen betekent, dat er ook bij de Koninklijke Landmacht werkplekken en/of werksituaties kunnen zijn, die uit het oogpunt van arbeidsomstandigheden niet verantwoord zijn of waar mogelijk zelfs wettelijke bepalingen worden overtreden.
 - Volledigheidshalve en waarschijnlijk ten overvloede wijs ik u erop, dat op het werken met dergelijke kankerverwekkende stoffen, inclusief werkzaamheden waarbij die stoffen vrijkomen, zoals bij schuren, slijpen, fresen, boren e.d. aan plaatwerk, de bepalingen van het Arbobesluit hoofdstuk 4 en in het bijzonder afdeling 2 daarvan, van toepassing zijn. Inclusief de daaruit voortvloeiende bepalingen en aanwijzingen in de Arbeidsomstandighedenregeling en in de Beleidsregels.
 - In referte b is verzocht met de Arbodienst KL contact op te nemen, wanneer u denkt dat metingen naar concentraties en blootstellingen nodig zouden kunnen zijn. Op zo'n mogelijk verzoek anticiperend, wil ik u hierbij informeren over het karakter van een dergelijk onderzoek.
 - Meetonderzoek zou met name zinvol kunnen zijn in ruimten waar andere werkzaamheden plaats vinden naast de stofverspreidende werkzaamheden waarbij chromaten vrij komen of gebruikt worden. Ook voor ruimten waar in het verleden dergelijke stofverspreidende werkzaamheden zijn uitgevoerd en wel zodanig intensief, dat die ruimten mogelijk thans sterk verontreinigd zijn met chromaten, kan meetonderzoek zinvol zijn. Het gaat er bij een dergelijk meetonderzoek om, dat vastgesteld wordt of er zodanige concentraties in die ruimten zijn - ook op andere plaatsen dan die waar de stofverspreidende werkzaamheden zelf plaats vinden - dat werken of verblijven in die ruimten niet meer verantwoord is. Dat is namelijk het geval, wanneer de blootstelling niet ver beneden de wettelijke grenswaarde (MAC-

waarde) ligt. Dergelijke onderzoeken duiden we aan met de term vrijgavemetingen (vrijgave van een ruimte om daar te kunnen werken en verblijven).

6. Het gaat daarbij dus expliciet niet om afgesloten ruimten, waar alleen stofverspreidende of verfvernevelende werkzaamheden plaats vinden (zoals cabines). Daar zal de blootstelling naar alle waarschijnlijkheid (veel) te hoog zijn, en het heeft daarom geen zin om dat precies te gaan meten. In deze gevallen dient men de bepalingen uit het eerder genoemde Arbobesluit na te leven, waaronder het adequaat beschermen met persoonlijke beschermingsmiddelen, wanneer andere maatregelen niet (direct) genomen kunnen worden.
7. De technische invulling van het onderzoek zoals bedoeld in punt 5, is in samenspraak met Ascor Analyse B.V. te Breda opgesteld. De details daarvan zijn neergelegd in referentie c. Mocht door een commandant onderzoek gewenst worden, dan ligt het voor de hand om dit uit te laten voeren door genoemd onderzoeksbureau. Het protocol van het onderzoek dient namelijk voor alle eenheden op gelijke wijze te worden uitgevoerd, zodat de onderzoeksresultaten met elkaar vergeleken kunnen worden, en er ook conclusies getrokken kunnen worden op het niveau wat uitgaat boven dat van de afzonderlijke eenheden.
8. Na overleg vanuit mijn staf met de hoofden van de regionale Arboteams van de Arbodienst KL is afgesproken, dat ik u zal attenderen op de mogelijkheid en de uitvoering van meetonderzoeken. Door de genoemde hoofden is te kennen gegeven dat zij het zeer wel mogelijk achten, dat in uw bedrijven situaties voorkomen zoals in deze brief beschreven, maar dat die - vanwege de landelijke spreiding van uw bedrijven - zich in meerdere regio's van de Arbodienst voor kunnen doen. Vandaar dat ik u hierbij voor al uw werkplaatsen informeer over de mogelijkheid en de aard van meetonderzoek.
9. Om misverstanden te voorkomen, het is niet de Arbodienst KL die thans onderzoeken uitvoert of laat uitvoeren. Indien u dat wenselijk acht, dient in uw opdracht een onderzoek plaats te vinden. De kosten van dit onderzoek komen ten laste van uw eigen begroting. Van de Arbodienst KL kunt u op facilitaire ondersteuning rekenen in de vorm van overleg vooraf of begeleiding bij de onderzoeken dan wel in de vorm van advies. Indien zulks gewenst is, verzoek ik u contact op te nemen met het Arboteam, waaronder het desbetreffende bedrijf of werkplaats valt.
10. Tot slot maak ik u er nog op attent, dat de bepalingen uit het Arbobesluit en de daarop gestoelde andere bepalingen en aanwijzingen, een én ander zoals genoemd in punt 3, uitgewerkt zijn in het Arbo-Informatie-blad nr 6 "Werken met kankerverwekkende stoffen en processen", uitgegeven door Sdu.

DE COMMANDANT ARBODIENST KL

Kolonel-arts

Verzendlijst bij brief kenmerk 4113/222/g8 d.d. 13-11-1998 met als onderwerp onderzoek
chromaatconcentraties:

Commandant Hoger Onderhoudsbedrijf KL (HOBKL)
MPC 53E, Postbus 3003, 3800 DA Amersfoort

Commandant Landelijk Bevoorradingsbedrijf KL (LBBKL)
MPC 53D, Postbus 3003, 3800 DA Amersfoort

General Manager NL Prepositioned Organisational Material Sets (POMS)
MPC 31T, Postbus 85, 7740 AB Coevorden

2. Advies werkgroep aan C-ECW

Installatie a.

1. Stoppen met de slijpwerkzaamheden,
2. Apparatuur aanpassen/vernieuwen (mogelijk stofvrij vrijstraal apparatuur),
3. Volgens AI 6 mag recirculatie niet derhalve opheffen recirculatie (afvoer kan via het dak naar buiten),
4. Controle meting verrichten,
5. Actie afhankelijk van bevindingen punt 4.

Installatie b.

1. Korte termijn verhogen van de werkplekhygiëne d.m.v. bijv. stofzuigen met een asbest stofzuiger,
2. Bij het wisselen van de afvalvaten het gebruik van de standaard persoonlijke beschermingsmiddelen verplichten,
3. Schakeling van de afzuiginstallatie compressorruimte en die van de afzuiging van de afvalverzamelinstallatie zo op elkaar afstemmen dat recirculatie niet kan optreden.
4. Op langer termijn streven naar minimalisatie van de menselijkfactor,
5. Opgave ECW: onderzoek naar capaciteit van de huidige installatie in relatie tot het werkaanbod.
6. Toegangsdeur cabine onder strikte voorwaarden openen.

Installatie c.

1. Stoppen met de schuurwerkzaamheden,
2. Apparatuur aanpassen/vernieuwen (incl nagaan mogelijkheid aansluiting schuurapparaat op asbest stofzuiger),
3. Controle meting verrichten,
4. Actie afhankelijk van bevindingen punt 3.

Installatie d.

1. Mogelijkheid nagaan om schuurapparaten aan te sluiten op een afzuig/filterinstallatie.

Installatie e.

1. Andere oplossingen dan het verplichte gebruik van de voorgeschreven persoonlijke beschermingsmiddelen door de spuitspuit zijn niet direct voorhanden.
2. V.w.b. de omgeving: alleen direct belanghebbende mogen de ruimte betreden (de ruimte waar de spuitwand staat als een spuitcabine beschouwen).

3. Algemeen

Daar waar chromaten kunnen vrijkomen alleen de noodzakelijk aanwezige medewerkers toelaten en de rest uit deze ruimten weren.

4. Advies prioriteit in aanpak:

1. Installatie c,
2. Installatie a,
3. Installatie b,
4. Installatie e,
5. Installatie d.